

Het klein circuit

De Hoop (25) en 't Stuc (60 door 25 groepen). Waarover spreken wij dan? Alvorens een definitief oordeel te vellen is het belangrijk de aard en de kwaliteit van de voorliggende programma's te onderzoeken, evenals oog te hebben voor de ontwikkeling die de verschillende centra doormaken.

Wat die evolutie betreft. De Hoop, Stuc en Limelight hebben weliswaar een veel hogere actieradius dan de overige zes centra, maar de twee eerstgenoemden hebben dan ook reeds meerdere jaren ervaring achter de rug. Stuc startte zijn eerste seizoen (1977-78) met nauwelijks 15 voorstellingen, terwijl de achterliggende v.z.w. Kultuurraad en toen reeds vele jaren met slechts 3 à 5 theateravonden had opzitten. Het is op dit moment betekenisvol dat Stuc qua frequentie een niveau bereikt dat concurrentieel is met tal van volwaardig betaalde culturele centra. Ook Limelight maakt een ontwikkeling door die haar spoedig aansluiting moet doen vinden bij de officiële centra.

Er zijn natuurlijk nog andere factoren die van invloed zijn op het aantal voorstellingen: de grootte van het potentieel publiek, de belangrijkheid van het theaterblok in het geheel van de werking, de doordachttheid van het eigen beleid, de financiële marges.

Maar — zo zal elke beleidsverantwoordelijke zijn centrum verdedigen — belangrijkst is de kwaliteit van het gepresenteerde theater, de frisse wind, de vernieuwing, de relevantie. Ook hier zijn de diverse centra in hun keuze minder gelijkgezind dan algemeen verondersteld wordt.

Haast overal aan huis zijn: de betaalbare gezelschappen, kleine bezetting, technisch eenvoudig, origineel en spitsvondig, beeldend en zelden het grote repertoire spelend. Type-voorbeelden: Radeis, Jozef Van Den Berg, Jan Declair. Zij zijn overal vaste klant en dikwijls waren ze dat al lang voordat het grote publiek en dus ook de grote schouwburg hen ontdekt had. Dat mag dan meteen als een verdienste genoteerd worden: er

wordt meer risico genomen, men valt niet steeds op vaste waarden terug. Terzijde dient opgemerkt dat deze risicobereidheid een schaduwzijde wordt wanneer — dikwijls door gebrek aan tijd of geld — aan de programmering geen prospectie voorafgaat.

Het hiervoor vermelde lijstje mag als zeer representatief beschouwd worden voor Sfinks, De Spiegel en Piekuur. Wanneer daar nog een aantal produkties aan toegevoegd worden die door het Vlaams Theatercircuit geprogrammeerd zijn (AKT, Amy Gale) of die door onderlinge organisatorencontacten binnen dit circuit uitgenodigd zijn (Cvoci, Polivka), dan is het programmatische schema van deze centra ingevuld, ook al maakten Sfinks (El Teatro del Arte Flamenco) of Piekuur (Epigonentheater, Mannen van den Dam) dan al eens een zijsprong in 1982.

Ook Comedie en Netwerk leunen aan bij dit rijtje, al zijn ze minder uitgesproken in hun keuze. Bij Netwerk zit in het kleine pakket van acht voorstellingen bijvoorbeeld het plaatselijk 'volkstoneel', het spektakel van Vuile Mong, de poëzie van Theater Poëzien en ook het door de overheid rijkelijk gesteunde en aan alle mogelijke Vlaamse organisaties opgedragen Interact (*De Stilte Ervoor*). Netwerk (en CET die tevens producent was) was de enige die deze miskleun programmeerde. Waarmee we dus bij het CET en zijn avant-garde belanden. Althans — ooit was CET één van de weinige plaatsen waar het experiment de regel was. In 1982 was de zeer minieme programmering beleidsmatig niet te onderscheiden van pakweg De Spiegel of De Hoop, die toch minder ambitieuze opties geformuleerd hebben. Op de affiche stond: Waste of Time, Anne Teresa de Keersmaeker, Jetty Roels, Karnaval, Amy Gale (samen met Sfinks en Open Theater) en de eigen Interact-productie.

Uitwijken ter plekke

Voorgaande theaters programmeren alle slechts 7 à 10 voorstellingen per seizoen. Het ligt voor de hand dat zij mikken op het beste uit de niet-gesubsidieerde sector en uit de zogenaamde D-gezelschappen. De wederzijdse belangen zijn manifest. Voor een organisator is het belangrijk bij zijn voorzichtige publieksofbouw ondanks een vernieuwende aanpak toch relatief veilig te spelen. Voor het beperkte aantal kwaliteitsgezelschappen of -produkties uit het 'margetheater' zijn deze nieuwe centra een ideale mogelijkheid om vaste voet aan de grond te krijgen. Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat steeds dezelfde namen opduiken. Het overleg en de samspraak in de schoot van het Vlaams Theatercircuit zal deze tendens waarschijnlijk nog versterken. Interessant wordt het dan om na te gaan welke weg Limelight, De Hoop en 't Stuc inslaan, wetende dat er op één seizoen geen 25 goede, betaalbare, kleinschalige produkties te vinden zijn in Vlaanderen.

Dat leidt tot meerdere vaststellingen.

1. Er worden veel buitenlandse produkties uitgenodigd. In De Hoop en Limelight betekent dit zelfs 60% van het totaal. Veel Nederlands werk maar ook Lumière and Son, Bob Berkey, Three Women, Cosmic Illusion.
2. Het artistiek risico wordt niet geschud: Epigonentheater, Karnaval, Peloeze, Guido Lauwaert en De Sluipende Armoede komt men haast alleen in de nieuwe centra tegen.
3. De moderne dans zou zonder deze drie theatertjes van een groot deel van zijn podiumkansen beroofd zijn. Penta, Anne Teresa de Keersmaeker, Shusaku and Dormu Dance Theatre. In Leuven steekt Stuc al zijn karige centen in een maandelijkse dansprogrammatie. Negentien voorstellingen in 1982 leidden steeds duidelijker naar een nieuw danspubliek. In oktober a.s. organiseren 't Stuc en het Festival van Vlaanderen een eerste groot dansfestival.

Comedie (Roesselare)

De Hoop (Waregem)

